

RIIGIKOHUS

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUM

OTSUS

Distsiplinaarasja number 3-8-11-2-11

Otsuse kuupäev 31. oktoober 2011. a

Kohtukoosseis Eesistuja riigikohtunik Harri Salmann, liikmed riigikohtunikud Ott Järvesaar ja Lea Laarmaa, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Kaire Pikamäe ja Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumaja kohtunik Maret Altnurme

Kohtuasi A Halduskohtu B kohtumaja kohtuniku X, sündinud xx. xxxxxxxxxxxx xxxx. a, kohtunikuks nimetatud 4. aprillil 1996. a, distsiplinaarasi

Distsiplinaarmenetluse algataja A Halduskohtu esimees

Asja läbivaatamise kuupäev 4. oktoober 2011. a

Istungil osalenud isikud A Halduskohtu esimees, A Halduskohtu B kohtumaja kohtunik X. Istungit protokollis Riigikohtu personalispetsialist Angeelika Kasemaa

RESOLUTSIOON

1. Mõista A Halduskohtu B kohtumaja kohtunik X süüdi distsiplinaarsüüteo toimepanemises – ametikohustuste täitmata jätmises ja määrata talle distsiplinaarkaristuseks ametist tagandamine.
2. Otsuse peale on kohtunikul õigus esitada kaebus Riigikohtu üldkogule 30 päeva jooksul alates otsuse kuulutamisest 31. oktoobril 2011. a.
3. Otsus jõustub pärast punktis 2 märgitud tähtaja möödumist, kui kohtunik ei ole esitanud kaebust Riigikohtu üldkogule. Kohtunik loetakse ametist tagandatuks otsuse jõustumise päevast.

DISTSIPLINAARSÜÜDISTUS

1. A Halduskohtu esimees algatas 30. augustil 2011. a distsiplinaarmenetluse A Halduskohtu B kohtumaja kohtuniku X suhtes kohtute seaduse § 87 lg 2 alusel. Distsiplinaarsüüdistuse kohaselt on kohtunik X jätnud nõuetekohaselt täitmata kohtuniku teenistuskohustused kohtuasjade nr 3-07-102, 3-07-1059, 3-07-2588, 3-08-601, 3-08-1899, 3-09-12, 3-09-2485, 3-09-2544, 3-09-2631, 3-09-2667, 3-09-2813 ja 3-09-3093 menetlemisel. Kohtunik ei ole nendes kohtuasjades sooritanud nõutavaid

menetlustoiminguid mõistliku aja jooksul ja on jätnud esitatud kaebused lahendamata mõistliku aja jooksul. Täielikult on jäetud menetlemata kohtuasjas nr 3-09-2485 menetlusosaliste poolt esitatud määruskaebused. Nimetatud kohtuasjad on konkreetselt järgmised:

1) kohtuasi nr 3-07-102 V. S., M. S., V. P., E. V., H. M. ja E. E. kaebus Pärnu Linnavalitsuse 18. detsembri 2006. a ehitusloa nr EL-2104 ja planeerimisakonna 18. detsembri 2006. a otsuse nr 35/1042 tühistamise nõudes. Kohtuasi on algatatud 12. jaanuaril 2007. a. Kaebaja viimane taotlus esitati kohtule 6. augustil 2008. a ja taotluses toodi välja põhjendatud huvi olemasolu kaebuse läbivaatamiseks ning paluti asi lahendada kirjalikus menetluses. Kohus ei ole rohkem selles asjas menetlustoiminguid teinud. Alles pärast seda, kui A Halduskohtu esimees algatas 7. augustil 2011. a järelevalvemenetluse, palus kohus 15. augustil 2011. a teistelt menetlusosalistelt seisukohta kaebaja taotluse suhtes;

2) kohtuasi nr 3-07-1059 H. P. kaebus tunnistada õigusvastaseks Saare maavanema 23. aprillil 2007. a korraldused nr 351 ja 352 ning Mustjala Vallavalitsuse korraldused nr 6 ja 7 osas, millega jäeti rahuldamata kaebuse esitaja 3. novembri 1997. a avaldus 0,8 ha maa ostueesõigusega erastamiseks. Kohtuasi on algatatud 24. mail 2007. a. Asjas kaaluti vaidluse lahendamise võimalust kompromissiga. 2010. a juunis teatasid kaebaja ja kolmas isik kohtule, et nad ei muuda oma seisukohta, st kompromissi ei saavutata. Kohus ei ole hiljem selles asjas menetlustoiminguid teinud;

3) kohtuasi nr 3-07-2588 OÜ Egger ja Ko kaebus Kaisma Vallavolikogu 20. novembri 2007. a otsuse nr 25 „Maa ostueesõigusega erastamine loomakasvatushoonete juurde” peale. Kohtuasi on algatatud 20. detsembril 2007. a. Tallinna Ringkonnakohtu 6. oktoobri 2009. a otsuse alusel saadeti asi uueks läbivaatamiseks esimese astme halduskohtule. 16. novembril 2009. a määrati asja menetlejaks kohtunik X, kes võttis 17. novembril 2009. a asja menetlusse. 25. jaanuaril 2010. a esitas kaebaja avalduse oma kaebuse muutmiseks ja taotluse lahendada asi kohtuistungil. Kohus ei ole hiljem selles asjas menetlustoiminguid teinud. Alles siis, kui A Halduskohtu esimees algatas 7. augustil 2011. a järelevalvemenetluse, palus kohus 15. augustil 2011. a teistelt menetlusosalistelt seisukohta kaebaja taotluse suhtes;

4) kohtuasi nr 3-08-601 I. R. kaebus Maksu- ja Tolliameti Lääne maksu- ja tollikeskuse 9. märtsi 2007. a otsuse nr 12-5/71 tühistamiseks. Kohtuasi on algatatud 31. märtsil 2008. a. Kaebaja esitas 26. oktoobril 2009. a taotluse asja sisuliseks läbivaatamiseks, sest maksuhaldur ei nõustunud vaidluse kohtuvälise lahendamisega. Kohus ei ole hiljem selles asjas menetlustoiminguid teinud;

5) kohtuasi nr 3-08-1899 AS Koger & Partnerid kaebus Maksu- ja Tolliameti Lääne maksu- ja tollikeskuse 26. augusti 2008. a maksuotsuse nr 12-5/399 tühistamiseks. Kohtuasi on algatatud 25. septembril 2008. a. Kohtuistung toimus 11. märtsil 2010. a. Kohtuistungi protokollist ei nähtu, milliste menetluslike otsustustega kohus istungi lõpetas (kohtuotsuse kuulutamise aeg, uue istungi määramine, ekspertiisi määramine vms). Kohus ei ole hiljem selles asjas menetlustoiminguid teinud. Kohtuinfosüsteemist nähtub, et kaebaja on 22. veebruaril 2011. a ja 10. augustil 2011. a esitanud kohtule taotluse ekspertiisimääruse tegemiseks ja istungiaja määramiseks. Infosüsteemist ei nähtu aga, kas kohus on kaebaja esimesele taotlusele vastanud. Teisele taotlusele vastas kohtu konsultant 17. augustil 2011. a selliselt, et antud asjaga saab edasi tegeleda pärast seda, kui halduskohtu esimees tagastab kohtutoimiku. Märgitud dokumente ei ole aga kohtutoimikusse lisatud. Nimetatud kohtuasja lahendamisega venitamist heideti kohtunik X-ile ette ka 15. oktoobril 2009. a algatatud distsiplinaarasjas, kus distsiplinaarkolleegiumi tegi otsuse 15. detsembril 2009. a distsiplinaarasja nr 3-8-1 1-3-09 ja karistas kohtunikku noomitusega;

6) kohtuasi nr 3-09-12 E. M. kaebus Salme Vallavalitsuse 22. detsembri 2008. a korralduse nr 263 tühistamiseks. Kohtuasi on algatatud 6. jaanuaril 2009. a. Menetlusosaliste viimased menetluslikud seisukohad laekusid kohtusse novembris 2009. a. Kohus ei ole hiljem selles asjas menetlustoiminguid teinud;

7) kohtuasi nr 3-09-2236 S. T. kaebus Rapla Vallavalitsuse 5. oktoobri 2009. a korralduse nr 161 tühistamiseks. Kohtuasi on algatatud 9. oktoobril 2009. a. Kohus teavitas 27. juulil 2010. a kaebajat istungi ärajäämisest ja asus kontrollima kaebuse tähtaegsust. Kaebaja esitas augustis 2010. a avalduse kaebuse muutmiseks ja sellele esitasid teised menetlusosalised peagi oma vastuväited. Kohus ei ole hiljem selles asjas menetlustoiminguid teinud;

8) kohtuasi nr 3-09-2382 E. M. kaebus Salme Vallavalitsuse 5. oktoobri 2009. a korralduse nr 161 tühistamiseks. Kohtuasi on algatatud 22. oktoobril 2009. a. Viimased menetlustoimingud asjas on tehtud detsembris 2009. a, hiljem ei ole menetlustoiminguid tehtud;

9) kohtuasi nr 3-09-2485 U. M., V. M., M. M., I. M., A. M., L. M., M. M. kaebus Mustjala Vallavalitsuse 16. septembri 2009. a korralduse nr 94 tühistamiseks. Kohtuasi on algatatud 2. novembril 2009. a. Kaebaja esitas 9. veebruaril 2010. a omapoolse vastuse vallavalitsuse poolt kaebusele esitatud vastuväidetele. Samas asjas esitasid kolm kaebajat 18. veebruaril 2010. a määruskaebused kohtu 14. jaanuari 2010. a määruste peale, millega kohus oli nende kaebused läbivaatamatult tagastanud. Kohus ei ole hiljem selles asjas menetlustoiminguid teinud ja ei ole ka nimetatud kolme määruskaebust menetlenud.

(Selles kohtuasjas on eraldatud asjad: M. M. nr 3-09-3154; V. M. nr 3-09-3156; I. M. nr 3-09-3157 — halduskohus tagastas selle kaebuse läbivaatamatult 14. jaanuaril 2010. a; A. M. nr 3-09-3158 — halduskohus tagastas selle kaebuse läbivaatamatult 14. jaanuaril 2010. a; L. M. nr 3-09-3159 — halduskohus tagastas selle kaebuse läbivaatamatult 14. jaanuaril 2010. a; M. M. nr 3-09-3160 — halduskohus tagastas kaebuse läbivaatamatult 14. jaanuaril 2010. a);

10) kohtuasi nr 3-09-2544 OÜ Soleil Invest kaebus Maksu- ja Tolliameti I. oktoobri 2009. a otsuse nr 6-2/1733 tühistamiseks. Kohtuasi on algatatud 6. novembril 2009. a. Maksu- ja Tolliamet esitas kaebuse kohta seletuse I. märtsil 2010. a. Kohus ei ole hiljem asjas menetlustoiminguid teinud;

11) kohtuasi nr 3-09-2631 S. S., V. S., O. S. ja A. S. kaebus Salme Vallavalitsuse 5. oktoobri 2009. a korralduse nr 161 tühistamiseks. Kohtuasi on algatatud 12. novembril 2009. a. Asjas kaaluti vaidluse lahendamist kompromissiga. Vallavalitsus teatas 23. septembril 2010. a, et ta ei ole kompromissiga nõus ja palus jätta kaebuse rahuldamata. Kohus ei ole hiljem asjas menetlustoiminguid teinud.

(Selles kohtuasjas on eraldatud asjad: O. S. nr 3-09-2642; V. S. nr 3-09-2643; S. S. nr 3-09-2644);

12) kohtuasi nr 3-09-2667 M. R. kaebus Tallinnas Veerenni tn 27 asuvate mitteeluruumide nr 8, 8a ja 9 ostueesõigusega erastamise avalduse alusel erastamise toimingute läbiviimise kohustamiseks ja haldusakti andmiseks. Kohtuasi on algatatud 17. novembril 2009. a. Asjas kaaluti vaidluse lahendamist kompromissiga. Vastustaja teatas 23. septembril 2010. a kohtule, et ta ei ole kompromissiga nõus ja palus jätta kaebuse rahuldamata. Kohus ei ole hiljem selles asjas menetlustoiminguid teinud;

13) kohtuasi nr 3-09-2813 OÜ Ääsmäe Aiand kaebus Saue Vallavalitsuse 13. oktoobri 2009. a korralduse nr 647 tühistamiseks ja vallavalitsuse kohustamiseks osaühingu maade ostueesõigusega erastamise protsessi lõpuleviimiseks hiljemalt kaebuse tagastamisest või asja lõpetamise määrusest

või kohtuotsuse jõustumisest kolme kalendrikuu jooksul. Kohtuasi on algatatud 2. detsembril 2009. a. Vallavalitsus esitas kaebuse kohta seletuse 23. märtsil 2011. a, millele kaebaja esitas 14. aprillil 2011 oma vastuväited. Kohus ei ole hiljem selles asjas menetlustoiminguid teinud;

14) kohtuasi nr 3-09-3093 H. J. kaebus Tallinna Linnavalitsuse 14. oktoobri 2009. a korralduse nr 1663-k osaliseks tühistamiseks ja tekitatud kahju hüvitamiseks. Kohtuasi on algatatud 22. detsembril 2009. a. Kohus tegi 12. märtsil 2010. a määruse kaebuse tähtaegsuse kohta, mille p 1 peale esitas kaebaja määruskaebuse. Tallinna Ringkonnakohtu 18. juuni 2010. a määrusega halduskohtu määrus tähtaja osas tühistati. Pärast 12. märtsi 2010. a ei ole aga kohus põhivaidluses menetlustoiminguid teinud;

Distsiplinaarsüüdistuses märgitakse, et kohtunik X on nimetatud kohtuasjade menetlemisel rikkunud nõuet asi mõistliku aja jooksul läbi vaadata ja lahendada. Pikaajalised viivitused kaebuste menetlusse võtmise, kohtuistungile määramise või kirjaliku menetluse läbiviimise toimingute sooritamisel ei ole põhjendatavad asja olemuse, st menetlustoimingute mahukusega või keerukusega, samuti menetlusosaliste käitumisega. Lisaks on kohtunik jätnud ligi pooleteise aasta jooksul täielikult menetlemata kohtuasjas nr 3-09-2485 18. veebruaril 2010. a kohtule esitatud kolm määruskaebust. Selline juhtum on A Halduskohtus pretsedenditu.

Distsiplinaarsüüdistuse õiguslike alustena märgitakse kohtute seaduse (KS) § 6 lg 1, halduskohtumenetluse seadustiku (HKMS) § 13 lg 1 ja § 47² lg 1, tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 342 lg 2 ja § 663 lg 1, samuti Riigikohtu halduskolleegiumi 15. novembri 2004. a määruse haldusasjas nr 3-3-1-58-04 punkte 16 ja 21 ning 11. mai 2005. a määruse haldusasjas nr 3-3-1-22-05 punkti 10. Eelnevast tulenevalt leitakse, et kohtunik peab järgima seaduses sätestatud menetlustähtaegu ja kui konkreetset tähtaega ei ole ette nähtud, tuleb menetlustoimingud sooritada mõistliku aja jooksul. Eelmenetluse toimingute sooritamiseks ei ole seaduses sätestatud konkreetseid tähtaegu, v.a kohtuistungi aja määramine, mis tuleb teha viivitamatult pärast vastuste laekumist. Eelmenetluse toimingud tuleb sooritada põhjendamatu viivitusega ehk mõistliku aja jooksul. Viivitusega menetlustoimingute sooritamine on eriti oluline kohtuasjades, mis vastavalt kohtute haldamise nõukoja (KHN) poolt 2009. aastal heaks kiidetud I ja II astme kohtute menetlusstatistika metoodikale loetakse nn „vanadeks kohtuasjadeks“. Vanad kohtuasjad on kohtuasjad, mis on olnud aruandeperioodi lõpuks menetluses rohkem kui kaks aastat.

Kohtute seaduse § 87 lg 2 sätestab, et distsiplinaarsüütegu on kohtuniku süüline tegu, mis seisneb ametikohustuste täitmata jätmises või mittekohases täitmises, samuti kohtuniku vääritud tegu.

Distsiplinaarsüüdistuses leitakse, et jättes nimetatud kaebused mõistliku aja jooksul lahendamata, sh sooritamata menetlustoimingud menetluse korrakohaseks läbiviimiseks, samuti jättes osa määruskaebusi täielikult menetlemata, on kohtunik X toime pannud distsiplinaarsüüteo. Tegemist on vältavate süütegudega. Kohtunik X on jätnud nõuetekohaselt täitmata oma ametikohustused.

Distsiplinaarsüüdistuse edastamise 30. augusti 2011. a kaaskirjas nr 2-3/14702-11 palus A Halduskohtu esimees võtta süüdistuse materjalide juurde kohtunik X-i kohta koostatud iseloomustused, millised olid lisatud tema eelmise distsiplinaarasja materjalidele (distsiplinaarkolleegiumi 15. detsembri 2009. a otsus distsiplinaarasjas nr 3-8-11-3-09).

Distsiplinaarkolleegiumi istungil jäi A Halduskohtu esimees esitatud süüdistuse juurde ja taotles kohtunik X-i süüditunnistamist distsiplinaarsüüteo toimepanemises. Ta märkis, et kohtunik X ei ole oma võimetelt ja isikuomadustelt sobiv töötama kohtunikuna ning ta tuleks kohtuniku ametist tagandada. Kohtunik X on aastaid süstemaatiliselt rikkunud oma teenistuskohustusi ja keeldub

viimast oma tegevust kehtiva õigusega kooskõlla ka pärast samalaadse tegevuse eest karistamist distsiplinaarkorras (karistus kustunud).

A Halduskohtu esimees tegi täpsustuse esitatud distsiplinaarsüüdistuses ja palus lugeda, et kohtuasjas nr 3-09-2485 esitati 18. veebruaril 2010. a halduskohtule neli (mitte kolm) määruskaebust, mis on jäetud kohtunik X-i poolt täielikult menetlemata.

DISTIPLINAARKOLLEEGIUMI ISTUNGIL UURITUD TÕENDID

2. Distsiplinaarsüüdistuses kirjeldatud faktiliste asjaolude tõendamiseks oli distsiplinaarkolleegiumile esitatud kohtuasjade nr 3-07-102, 3-07-1059, 3-07-2588, 3-08-601, 3-08-1899, 3-09-12, 3-09-2236, 3-09-2382, 3-09-2485, 3-09-2544, 3-09-2631, 3-09-2667, 3-09-2813, 3-09-3093 toimikud, mis tagastati A Halduskohtule. Nimetatud kohtuasjadest nähtuvad menetlustoimingute tegemisel järgmised viivitused:

- 1) kohtuasi nr 3-07-102, asi algatati 12. jaanuaril 2007. a, kaebaja viimane taotlus esitati kohtule 6. augustil 2008. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud (v.a kui kohtu esimees sekkus 7. augustil 2011. a järelevalve korras); viivitus kolm aastat;
- 2) kohtuasi nr 3-07-1059, asi algatati 24. mail 2007. a, kaebaja ja kolmas isik teatasid kompromissiga mittenõustumisest juunis 2010.a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud; viivitus üks aasta ja kaks kuud;
- 3) kohtuasi nr 3-07-2588, asi algatati 20. detsembril 2007. a, kohtunik võttis selle menetlusse 17. novembril 2009. a, kaebaja esitas avalduse 25. jaanuaril 2010. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud (v.a kui kohtu esimees sekkus 7. augustil 2011. a järelevalve korras); viivitus üks aasta ja seitse kuud;
- 4) kohtuasi nr 3-08-601, asi algatati 31. märtsil 2008. a, kaebaja esitas taotluse 26. oktoobril 2009. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud; viivitus üks aasta ja kümme kuud;
- 5) kohtuasi nr 3-08-1899, asi algatati 25. septembril 2008. a, kohtuistung toimus I I . märtsil 2010. a, asjast ei nähtu, milliste menetluslike otsustustega istung lõppes, ja toimiku materjalidest ei nähtu, et kohus oleks hiljem menetlustoiminguid teinud. Selle kohtuasja menetlustoimingutega viivitamist heideti ette X-ile ka eelmises distsiplinaarasjas; viivitus üks aasta ja viis kuud;
- 6) kohtuasi nr 3-09-12, asi algatati 6. jaanuaril 2009. a, menetlusosalised esitasid seisukohad novembris 2009. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud; viivitus üks aasta ja üheksa kuud;
- 7) kohtuasi nr 3-09-2236, asi algatati 9. oktoobril 2009. a, kaebaja avaldus ja menetlusosaliste vastuväited esitati augustis 2010. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud; viivitus üks aasta;
- 8) kohtuasi nr 3-09-2382, asi algatati 22. oktoobril 2009. a, viimased menetlustoimingud tehti detsembris 2009. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud; viivitus aasta ja kaheksa kuud;
- 9) kohtuasi nr 3-09-2485, asi algatati 2. novembril 2009. a, kaebaja esitas 9. veebruaril 2010. a vastuse vallavalitsuse vastuväidetele, neli kaebajat esitasid 14. jaanuaril 2010. a määruskaebused, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud ja ei ole ka nelja määruskaebust menetlenud; viivitus üks aasta ja kuus kuud;
- 10) kohtuasi nr 3-09-2544, asi algatati 6. novembril 2009. a, vastustaja esitas seletuse 1. märtsil 2010. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud; viivitus üks aasta ja kuus kuud;
- 11) kohtuasi nr 3-09-2631, asi algatati 12. novembril 2009. a, vastustaja seisukoht esitati 23. septembril 2010. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud; viivitus üksteist kuud;
- 12) kohtuasi nr 3-09-2667, asi algatati 17. novembril 2010. a, vastustaja seisukoht esitati 23. septembril 2010. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud; viivitus üksteist kuud;

13) kohtuasi nr 3-09-2813, asi algatati 2. detsembril 2010. a, kaebaja vastuväide vallavalitsuse seletuse kohta esitati 14. aprillil 2011. a, pärast seda ei ole kohus menetlustoiminguid teinud; viivitus neli kuud;

14) kohtuasi nr 3-09-3093, asi algatati 22. detsembril 2009. a, pärast 12. märtsi 2010. a ei ole kohus asja põhivaidluses menetlustoiminguid teinud; viivitus üks aasta ja viis kuud.

3. Distsiplinaarkolleegium võttis käesoleva distsiplinaarasja juurde 2009. a kohtunik X-i suhtes algatatud distsiplinaarasja materjalid, sh distsiplinaarkolleegiumi 15. detsembri 2009. a otsuse distsiplinaarasjas nr 3-8-1 1-3-09.

4. Kohtu esimehe seletuse järgi on kohtunik X-il kõige suuremaks probleemiks see, et ta ei soorita menetlustoiminguid mõistliku aja jooksul. Käesolev distsiplinaarmenetlus algatati üksnes nende asjade suhtes, mis on nn „vanad asjad“, kuid selliseid asju lisandub aja jooksul juurde. Et tagada õigusemõistmise korrakohane toimimine ja menetlusosaliste õigus mõistliku aja jooksul toimuvale kohtumenetlusele ka kohtunik X-i menetluses olevates kohtuasjades, on X Halduskohtu üldkogu viimastel aastatel kahel korral otsustanud vähendada X-i töökoormust. Eelmise distsiplinaarasja (3-8-11-3-09) materjalidest nähtub, et üldkogu 23. mai 2008. a otsusega jagati tema menetluses olnud nn vanad kohtuasjad ümber teistele kohtunikele ja vastu anti talle samaliigilised uuemad asjad, mille menetlemisega ei olnud sellel ajal nii kiire kui üleantud vanades asjades. Üldkogu 6. veebruari 2009. a otsusega lõpetati X-ile kohtuasjade jagamine kuueks kuuks ja seda tingimusel, et kohtunik X menetleb vanad asjad 31. augustiks 2009. a. Vaatamata sellistele vastutulekutele ei ole X oma tööstiili muutnud. Samal ajal lahendas ta ka tunduvalt vähem kohtuasju kui teised kohtunikud. Kohtu esimehe korraline ja erakorraline järelevalve, X-iga peetud korduvad vestlused ja soovitusel ei ole andnud loodetud tulemust. Kohtunik X ei ole oma töösse suhtumist muutnud. 2011. a I poolaasta lõpus oli X-il suur selliste lahendamata asjade arv (27), mis on tulnud menetlusse enne 2009. aasta lõppu (nn vanad asjad). Nendest asjadest vaid 4 on hetkel peatatud, ülejäänud asjade menetlemiseks puuduvad üldjuhul objektiivsed takistused. Teistel kohtunikel on nn vanade asjade jääk 4, nendes asjades on valdavalt menetlus peatatud või on menetlemine mõnel muul objektiivsel põhjusel võimatu. X-i poolt lahendatud asjade arv 2011. aasta I poolaastal oli 41, mis on 16% võrra väiksem kohtu keskmisest - 49. Ka 2010. aastal oli lahendatud asjade arv umbes 10% väiksem kohtu keskmisest (vastavalt 100 ja 109). Käesolev distsiplinaarsüüdistus on esitatud ka kohtuasjas nr 3-08-1899 (sama kohtuasi sisaldus ka eelmises distsiplinaarsüüdistuses distsiplinaarasjas nr 3-8-11-3-09), mille eest karistati X-i noomitusega. Nimetatud kohtuasi on praeguse ajani lahendamata. Et tagada õigusemõistmise korrakohane toimimine ja halduskohtu autoriteet, jagati A Halduskohtu üldkogu 9. septembri 2011. a otsusega (protokoll nr 02/11, lisatud distsiplinaarasjale) käesolevas süüdistuses nimetatud nn vanad kohtuasjad ümber teistele kohtunikele. X-i menetluses olevate enamike kohtuasjade menetlemist iseloomustavad pikad viivitused menetlustoimingute tegemisel. Mõned kohtuasjad lahendab ta tunduvalt kiiremini, aga asjadel vahetegemise põhjused ei ole arusaadavad.

5. Distsiplinaarsüüdistusele on lisatud A Halduskohtu esimehe elektrooniline kirjavahetus kohtunik X-iga, millest nähtub järgmist:

1) 8. veebruari 2010. a kirjas saadab kohtu esimees kohtunik X-ile justiitsministeeriumi poolt edastatud tabeli, kust nähtuvad haldusasjad, mis on olnud menetluses rohkem kui kaks aastat ja millede menetlus ei ole peatatud ning juhitakse tähelepanu sellele, et neid asju tuleb 2010. a I poolaastal menetleda;

2) 22. veebruaril 2010. a kirjas kohtu esimees edastab kohtunik X-ile asjad, mis on vanemad kui kaks aastat ja märgib, et ka nende lahendamisel tuleb tagada isikute põhiõigused ja vältida

kahjusummasid inimõiguste rikkumise eest. Arvestades asjade rohkust ja varasemaid kogemusi palub kohtu esimees kohtunik X-ilt kirjalikku selgitust ja 5. märtsiks 2010. a konkreetset plaani;

3) 5. märtsi 2010. a vastuses märgib X, et ta avaldab heameelt ja tunnustust, et kohtu ametnike koosseisu on tugevdatud, kuid tõsta tuleks veel istungisekretäride ja konsultantide taset ja siin oleks kasu progressiivse palgasüsteemi kasutamisest; kohtunik märgib, et ta soovib alates 15. märtsist kasutada planeeritud puhkust. Kohtunik nimetab temal jäägis olevad asjad ja märgib, millal ta soovib panna need asjad kuulamisele;

4) 16. veebruari 2011. a kirjas pärib kohtu esimees X-ilt aru, miks ei ole justiitsministeeriumi poolt esitatud tabelis märgitud konkreetsed üle kahe aasta vanused asjad lahendatud mõistliku aja jooksul;

5) X-i 16. veebruari 2011. a vastuses leitakse, et tal ei ole võimalik kõiki asju kiiresti ja hästi menetleda, sest justiitsministeeriumi poolt on osa kohtunikekohti pidevalt täitmata; Pärnu kohtumajas puudus kaua üks konsultant; konsultantide teadmised ei vasta tasemele; olemasolev palgasüsteem ei motiveeri konsultante kohusetundlikult töötama; asi pannakse kuulamisele ja otsus tehakse siis, kui see on piisavalt ette valmistatud; ta ei soovi ehitada Potjomkini küla ja teeselda, et kõik on hästi.

6. Kohtunik X-i kohta esitatud iseloomustustest nähtub järgmist:

1) kohtu esimehe 29. oktoobri 2009. a tööalasest iseloomustusest nähtub, et X vabastati septembris 2009. a Pärnu kohtumaja juhi ülesannetest seoses koostöö mittelaabumisega. Iseloomustuses märgitakse, et kohtunik X-i tööstiil erineb oluliselt teiste kohtunike omast. Kohtuasjade menetlemist iseloomustavad pikad viivitused menetlustoimingute tegemisel. Mõned kohtuasjad lahendatakse tunduvalt kiiremini, kuid asjadel vahetegemise põhjused ei ole arusaadavad. Tema tegevus on olnud pigem suunatud oma aastatepikkuse väiksema töökoormuse õigustamisele, mitte probleemidele lahendamise otsimisele. Kohtu üldkogu on tulnud talle vastu ja jaganud tema asju ümber teistele kohtunikele, samuti peatanud ajutiselt uute asjade jagamise, kuid see ei ole vanade asjade jäägi vähendamisele tuntavalt kaasa aidanud. X ei leia oma tööstiilis puudusi. Ta peab kohtuasjade aeglase lahendamise süüdlaseks justiitsministeeriumi, kohtu juhtkonda ja oma konsultanti. Ühtlasi leiab, et teised kohtunikud teevad tööd liiga palju. Kohtunike koolitusel osaleb väga harva. Ei ole osalenud ka kohtunike täiskogudel. A Halduskohtu üldkogul osales ühel korral 25. septembril 2009. a, kui arutati tema personaalküsimust seoses üldkogu otsuse täitmata jätmisega. Kui selgus, et X ei kanna kohtuistungil talaari, siis tegi kohtu esimees talle märkuse;

2) kohtumaja juhi Annika Vendiku poolt 28. oktoobril 2009. a antud iseloomustusest nähtub, et X-i tööaeg ei ühti kohtu üldise tööajaga. Istungitevabal päeval tuleb ta tööle pärast kella 16.00. Konsultant ja istungisekretär jäävad tihti pärast tööaega tööle, et täita X-i poolt antud tööülesandeid, mistõttu nende tööpäev pikeneb. Kohtuametnike teabe kohaselt on X-i poolt ametnikele korralduste andmine ja nende täitmine lisanud pingeid. See on tingitud nii korralduste andmise stiilist (üleolev, karmilt nõudlik), kui ka korralduse andmise/täitmise ajast (pärast kella 17.00 lühikese aja jooksul). Pingeid on tekitanud ka X-i kirjalikud korraldused, mis kohtuametnike hinnangul sisaldavad negatiivseid viiteid/hinnanguid korralduse adressaadile;

3) A Halduskohtu kohtudirektori Helle Ojasalu iseloomustusest nähtub, et X-i tööaeg ei kattu kohtu sisekorraeskirjades ettenähtud tööajaga. Kohtunik võib korraldada oma töö temale sobivalt, kuid see ei tohiks kaasa tuua kohtuametnike töö segamist. Õigustada ei saa olukorda, kus X tuleb tööle peale lõunat ning nõuab sekretäri ja konsultandi kohalolekut kella 19.00 või 20.00-ni. Kartes langeda X-i silmis ebasoosingusse, on sekretär ja konsultant tööl sageli kauem ja teevad kümnetunniseid tööpäevi. X ei kanna kohtuistungitel talaari. Ta tõstab kohtuistungitel häält istungisekretäri ja menetlusosaliste peale;

4) kohtu esimehe 19. septembri 2011. a tööalasest iseloomustusest nähtub, et X-i tööstiil erineb oluliselt teiste kohtunike omast. Enamiku kohtuasjade menetlemist iseloomustavad pikad viivitused

menetlustoimingute tegemisel. Mõned kohtuasjad lahendatakse tunduvalt kiiremini, kuid asjade vahetegemise põhjused ei ole selged. Kohtu esimehel on olnud aastate jooksul arvukaid mõttevahetusi X-iga teemal, kuidas muuta ja parandada kohtumaja ja X-i enda tööd. Kohtunik X- ei ole eriti koostööaldis. Pigem on tema tegevus suunatud õigustuste otsimisele tema aastatepikkusele väiksemale töökoormusele, kuid mitte lahenduste leidmisele. Kohtu üldkogu on tulnud talle vastu ja jaganud tema vanu asju ümber teistele kohtunikele ning peatanud ajutiselt uute asjade temale jagamise. See ei ole aga X-i vanade asjade jääki tunduvalt vähendanud. X ei leia, et tema tööstiilil oleks puudusi. Asjade aeglase lahendamise süüdlaseks peab ta justiitsministeeriumi, kohtu juhtkonda ja oma konsultanti. Lisaks leiab, et teised kohtunikud teevad tööd liiga palju. X osaleb koolitustel väga harva. Ta ei ole osalenud ka kohtunike täiskogudel. Kohtu esimees on jõudnud viie aasta jooksul teostatud järelevalve käigus veendumusele, et kohtunik X ei vasta oma võimetelt ja isikuomadustelt kohtunikule esitatavatele nõuetele ning ei ole sobiv töötama edasi kohtunikuna. Ta on aastaid süstemaatiliselt rikkunud kohtuniku teenistuskohustusi ja keeldub viimast oma tegevust kooskõlla kehtiva õigusega ka pärast samalaadse tegevuse eest distsiplinaarcorras karistamist kohtuasjas nr 3-08-1899 (karistus kustunud). Kohtu üldkogu on andnud korduvalt tema eelmärgitud tegevusele negatiivse hinnangu.

7. Statistilistest materjalidest A Halduskohtu kohtunike töökoormuse kohta nähtub, et 2010. a oli X-il lahendatud asjade arv 100, kohtu keskmine oli 109, seega vähem lahendatud 9 %. 2011. a I poolaastal oli X-i menetluses asju 113. 2011. a I poolaasta lõpuks oli X-il suur selliste lahendamata asjade arv, mis on tulnud menetlusse enne 2009. a lõppu – 27, teistel kohtunikel oli see arv 4. 2011. a I poolaastal oli X-i poolt lahendatud asjade arv 41, see on 16% väiksem kohtu keskmisest – 49.

8. A Halduskohtu üldkogu 9. septembri 2011. a otsusest (protokoll nr 02/11) nähtub, et distsiplinaarsüüdistuses nimetatud ja X-i menetluses olnud 14 kohtuasja jagati ümber teistele kohtunikele. Kohtunikud taunivad sellise olukorra järjekordset tekitamist kohtunik X-i poolt.

9. Distsiplinaarcolleegiumi istungil kohtunik X ei nõustunud distsiplinaarsüüdistuses esitatuga ja leidis, et ta ei ole nimetatud tegude toimepanemises süüdi. Ta tunnistab ennast süüdi vaid 18. veebruaril 2010. a esitatud nelja määruskaebuse (kohtuasjas nr 3-09-2485) menetlemata jätmises. Ta on seisukohal, et kui kohtuniku käes on korraga 100 kohtuasja, siis paratamatult ei jõua kõiki neid kohtuasju ettenähtud tähtaja jooksul menetleda. Kohtunikule kehtivad samuti töö- ja puhkeaja normid, kohtuniku tööaeg ei saa olla piiramatu, ette on nähtud 8-tunnine tööpäev. Ta ei ole vastu ületunnitöö tegemisele, kuid sellel on piirid. X märgib, et ta on soovinud asju lahendada põhjalikult ja heas stiilis, tema kohtuasjades edasikaevatud lahenditest on ringkonnakohus jättnud jõusse 77%. Ta ei süüdistata oma konsultanti, kellega ta on aastaid koos töötanud. Kuid probleem kohtuniku abiliste kvalifikatsiooniga on olemas. See puudutab ka kohtu juhtkonda ja justiitsministeeriumi, sest olemasolev palgasüsteem ei võimalda tagada abiliste töö kvaliteeti. Puuduliku palgasüsteemi tõttu ei saa kujuneda efektiivset meeskonda – kohtunik, konsultant ja istungisekretär. Kohtunikul puudub võimalus ja sõnaõigus oma abiliste töömotivatsiooni kujundamiseks. Kohtunik ei peaks tegema tehnilist tööd, kuid ta on sunnitud seda tegema. Distsiplinaarsüüdistuses esitatud järeldus, et kohtunik X-il puuduvad võimed töötada kohtunikuna, on ebaobjektiivne ja kallutatud. X ei nõustu 2009. aastal eelmise distsiplinaarasja menetlemisel tema kohta antud kohtumaja juhi ja haldusdirektori iseloomustustega ja märgib, et nendele iseloomustustele andis ta tookord ka oma eitava hinnangu. Seetõttu ta palub võtta käesoleva distsiplinaarasja materjalide juurde ka eelmise distsiplinaarasja istungi protokoll, kust peaks nähtuma ka tema positiivne pool. Ta leiab, et temale on iseloomulikud sellised omadused, nagu põhjalikkus, probleemi süüvimine ja erapooletus. Need omadused on vajalikud kohtunikuna töötamiseks. Tema isikuomaduste sobivust kontrolliti juba tema kohtunikuametisse nimetamisel. Ta ei ole toime pannud ka väärtegusid, ei ole käitunud amoraalselt ja vääritult. Tema kohtu keskmisest väiksemat tööviljakust ei saa aga pidada kohtuniku

isikuomaduseks. Võttes arvesse 2010. aasta töökokkuvõtteid koormuspunktide järgi, siis on temast tagapool veel seitse kohtunikku. Seega ei ole tema jõudlus koormuspunktide järgi kõige väiksem.

Kohtunik X esitas distsiplinaarkolleegiumi istungil M. K. poolt 19. jaanuaril 2011. a A halduskohtu Pärnu kohtumajale saadetud e-kirja seoses kohtumääruse saatmisega haldusasjas nr 3-10-3127, kus ühtlasi teatatakse, et autorile on väljastatud uus relvaluba ja tagastatud ka talle kuuluvad relvad ning selle eest tänab kohut ja kohtunik X-i, kes aitasid kaasa tema taotluse rahuldamisele.

Distsiplinaarkolleegiumi 16. novembri 2009. a istungi protokollist distsiplinaarasjas nr 3-8-1 1-3-09 nähtub, et kohtunik X-ile esitati küsimus seoses tema kohta esitatud iseloomustustega, ta vastas ja ei nõustunud tema negatiivse iseloomustusega. Protokollist nähtub, et X esitas distsiplinaarkolleegiumile ka materjalid tema tööd kiitvate hinnangutega.

10. X-i esitatud statistilistest andmetest koormuspunktide arvestuse kohta A Halduskohtus nähtub, et koormuspunktide arvestuses on tema 388,6 punktiga 16 kohtuniku hulgas 9. kohal, temast tagapool on 7 kohtunikku.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI SEISUKOHT

11. Käesoleva distsiplinaarasja lahendamisel hindab kolleegium seda, kas distsiplinaarsüüdistuse sisuks olevates kohtuasjades on kohtunik teinud ettenähtud menetlustoimingud mõistliku aja jooksul, sh eelmenetluse toimingud.

12. Kolleegium märgib esmalt seoses formuleeringuga „mõistlik aeg”, et põhiseaduse §-dest 13, 14 ja 15 ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste konventsiooni (EIÕK) artiklist 13 tuleneb isiku õigus tõhusale menetlusele enda kaitseks, mis on oluline isiku põhiõigus. Kohtusse pöördumise õigus peab tagama isiku õiguste võimalikult tõhusa ja lünkadeta kaitse. Õigus tõhusale menetlusele enda kaitseks hõlmab muu hulgas ka õigust asja arutamisele mõistliku aja jooksul. EIÕK artikli 6 esimeses lauses sätestatakse inimõigusena õigus asja õiglasele ja avalikule arutamisele mõistliku aja jooksul sõltumatus ja erapooletus, seaduse alusel moodustatud õigusemõistmise volitustega institutsioonis. Formuleering „mõistlik aeg” on määratlemata õigusmõiste, mis tuleb sisustada igal üksikjuhtumil eraldi, pidades silmas konkreetset juhtumit. Kohtumenetluse pikkuse „mõistlikkus” sõltub järgmistest asjaoludest: vaidluse keerukus, kaalul olevate hüvede tähtsus; kaebuse, hagi või taotluse esitaja enda ning ametivõimude (eriti kohtu) käitumine. Selleks, et mõõta, kas kohtumenetlus on toimunud mõistliku aja jooksul, tuleb hinnata vaidluse keerukust ning menetlusosaliste ja kohtu käitumist. Kindlasti tuleb arvestada ka kohtu ja kohtunike töökoormust ning sellest tingitud objektiivseid asjaolusid olemasolevaid ressursse, abitööjõu olemasolu, kaebuste/hagide hulka, asjade keerukust jms. Kohtu käitumise puhul tuleb hinnata, kas on olemas mõjuvad põhjused, mis õigustaks asja(de) lahendamist niivõrd pika aja jooksul. Kohtu ja kohtuniku suur töökoormus on oluline probleem, kuid alati ei saa väidetavalt suure töökoormusega põhjendada asja(de) põhjendamatult pikka menetlemist. Seejuures tuleb vaadata ja võrrelda ka teiste kohtunike koormust jne. Ära ei tohiks unustada ka seda, et asjade lahendamise kiirus ehk kvantiteet ei tohiks olla omaette eesmärgiks, sest tähtis on ka asjade lahendamise kvaliteet.

13. Kolleegium ei hinda ega saa hinnata käesolevas distsiplinaarasjas X-i poolt tehtud kohtulahendite kvaliteeti. Kolleegium nõustub istungil uuritud statistiliste andmetega ja A Halduskohtu esimehe 19. septembri 2011. a X-i iseloomustuses esitatud arvamusega, et „Kohtulahendite kvaliteedi osas ei erine ta keskmisest kohtunikust ei millegi silmatorkavalt negatiivse ega positiivsega. Tallinna Ringkonnakohtusse edasikaevatud määruste ja otsuste osas oli

jõussejäämise protsent 2010. aastal 69% (tühistati 17 lahendit 55-st) ja 2011. aasta esimesel poolaastal 77% (tühistati 5 lahendit 22-st)."

14. Kohtute seaduse § 6 lg 1 kohaselt korraldab kohtunik oma tööaja iseseisvalt. Ta peab täitma oma kohustused mõistliku aja jooksul, arvestades seaduses ettenähtud menetlustähtaegu. Halduskohtumenetluse seadustiku § 13 lg 1 kohaselt juhul, kui seaduses ei ole sätestatud tähtaega, peab halduskohus lahendama asja mõistliku aja jooksul.

Seega, kui seaduses ei ole konkreetset tähtaega ette nähtud, peab kohtunik tegema vajalikud menetlustoimingud mõistliku aja jooksul.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 342 (alates 1. jaanuarist 2009. a kehtivas redaktsioonis) lõike 2 kohaselt määratakse kohtuistungi aeg viivitamata pärast avalduse või taotluse ja sellele vastuse saamist või vastamiseks antud tähtaja möödumist. Kohus võib määrata kohtuistungi aja kindlaks ka enne vastuse saamist või vastamiseks antud tähtaja möödumist, kui võib eeldada, et sõltumata vastusest on asja lahendamiseks vajalik kohtuistung, või kui istungi kohene kindlaks määramine on vastavalt asjaoludele muul põhjusel mõistlik. Kui kohus vastust ei küsi, määrab ta kohtuistungi viivitamata pärast avalduse või taotluse saamist.

Halduskohtumenetluse seadustiku § 47² lg 1 kohaselt määruskaebuse menetlemisel halduskohtus lähtutakse tsiviilkohtumenetluse sätetest. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 663 lg 1 kohaselt otsustab maakohus määruskaebuse menetluse võtmise viivitamata pärast määruskaebuse saamist.

Eelmenetluse toimingute tegemiseks ei ole seaduses ette nähtud konkreetseid tähtaegu, v.a kohtuistungi määramine, mis tuleb teha viivitamatult pärast vastuse saamist (TsMS § 342 lg 2).

Seega, tulenevalt HKMS § 13 lg-st 1 ja halduskohtumenetluse ülesannetest haldusasi õigesti ja võimalikult kiiresti läbi vaadata ning lahendada, tuleb eelmenetluse toimingud sooritada põhjendamatult viivitusega ehk mõistliku aja jooksul.

15. Hinnates distsiplinaarsüüdistust märgitud õigusnormidest ja põhimõtetest lähtudes leiab kolleegium, et kohtuasjades nr 3-07-102 (viivitus kolm aastat), 3-07-1059 (viivitus üks aasta ja kaks kuud), 3-07-2588 (viivitus üks aasta ja seitse kuud), 3-08-601 (viivitus üks aasta ja kümme kuud), 3-08-1899 (viivitus üks aasta ja viis kuud), 3-09-12 (viivitus üks aasta ja üheksa kuud), 3-09-2236 (viivitus üks aasta), 3-09-2382 (viivitus üks aasta ja kaheksa kuud), 3-09-2485 (viivitus üks aasta ja kuus kuud), 3-09-2544 (viivitus üks aasta ja kuus kuud), 3-09-2631 (viivitus üksteist kuud), 3-09-2667 (viivitus üksteist kuud), 3-09-2813 (viivitus neli kuud), 3-09-3093 (viivitus üks aasta ja viiv kuud) ei ole kohtunik X menetlustoimingute tegemisel kinni pidanud seaduse nõuetest ja mõistliku aja põhimõttest. Kohtunik X on kohtuasjas nr 3-07-102 viivitanud kolm aastat, kohtuasjas nr 3-08-601 viivitanud üks aasta ja kümme kuud, kohtuasjas nr 3-09-12 viivitanud üks aasta ja üheksa kuud, kohtuasjas nr 3-09-2382 viivitanud üks aasta ja kaheksa kuud, kohtuasjas nr 3-07-2588 viivitanud üks aasta ja seitse kuud, kohtuasjas nr 3-09-2485 viivitanud üks aasta ja kuus kuud, kohtuasjas nr 3-09-2485 viivitanud üks aasta ja kuus kuud, kohtuasjas nr 3-08-1899 viivitanud üks aasta ja viis kuud, kohtuasjas nr 3-09-3093 viivitanud üks aasta ja viis kuud menetlustoimingute tegemisega. Seetõttu on kohtunik X ilmselgelt rikkunud nõuet asi mõistliku aja jooksul ette valmistada ja lahendada. Kolleegium leiab, et pikaajalised viivitused ei ole põhjendatavad konkreetse asja olemuse (menetlustoimingu mahukuse või keerukuse) või menetlusosaliste käitumisega, samuti ka mitte suure töökoormuse või abitöötajate puudumisega. Need kohtuasjad on kohtunikul lihtsalt seisnud ja kolleegiumi arvates ei ole kohtunik X nendes kohtuasjades pikema aja jooksul menetlustoiminguid teinud. Uuritud tõenditest nähtub selgesti, et menetlustoimingute tegemata

jätmist ei ole nendes kohtuasjades põhjustanud menetlusosalised. A Halduskohtu kohtunike töökoormuse andmetest nähtub, et kohtunik X-i töökoormus viimastel aastatel ei ole olnud suurem kui teistel kohtunikel, vastupidi, X-i töökoormus on olnud teistest kohtunikest väiksem. Teised kohtunikud on kahel korral püüdnud teda nn vanade asjade lahendamisel järele aidata, kuid selline abi ei ole andnud loodetud tulemusi, vanade asjade jääki ei ole suudetud likvideerida.

16. Kohtunik X peab põhjusteks, miks ta ei ole suutnud nimetatud asjades menetlustoiminguid teha mõistliku aja jooksul asjaolu, et tal on olnud korraga menetluses kokku sada asja ja ta ei suuda nende kõikidega korraga tegeleda, ta peab paratamatult asju selekteerima ja osa asju ootele jätma. Samuti on takistanud kiiremini töötamast kvalifitseeritud abitööjõu puudumine, sest nende palgad on väikesed ja see ei motiveeri head ning kohusetundlikku töötamist. Selles peab ta süüdlaseks justiitsministeeriumi. Kohtunik X on ka seisukohal, et normtööaja (8 tundi päevas ja 40 tundi nädalas) jooksul ei ole võimalik tööd rohkem teha, ületunnitöö mõjub aga tervisele kahjustavalt.

17. Kolleegium on seisukohal, et nimetatud põhjused on pigem otsitud kui tegelikud. Kõik A Halduskohtu kohtunikud töötavad ühesugustes võrreldavates tingimustes. Kohtunikele jagatakse kohtuasju juhuslikkuse põhimõttel, neil on kasutada ühepalju abitööjõudu, kelle palk on samas suurusjärgus ning tööaeg on sama. Seoses kohtuasjade ümberjagamisega ei toimi ka kohtuasjade jagamise juhuslikkuse põhimõte. Kolleegiumi arvates on X-i puhul põhjuseks puudused töö planeerimisel ja korraldamisel ning suhtlemisprobleemid, mida on ära märgitud ka tema kohta esitatud iseloomustustes. Kohtu esimees on korduvalt juhtinud kohtunik X-i tähelepanu vajadusele menetleda nn vanu asju, kuid X ei ole soovinud muuta oma tööstiili ja on pigem otsinud õigustusi oma tegematajätmistele.

18. Kolleegium märgib, et antud juhul ei ole asjakohane kohtunik X-i viide tema osaliselt parematele koormuspunktidele mõne kohtuniku ees, sest lahendades paremaid koormuspunkte andvaid asju (näiteks planeeringu- ja maksuasjad), on kohtunik X jätnud samal ajal unarusse teiste kohtuasjade menetlemise.

19. Kolleegium peab õigusvastaseks olukorda, kus kohtunik X valib enda kehtestatud kriteeriumide alusel, milliseid asju ta menetleb ja millised asjad jätab mõistliku aja jooksul menetlemata ehk jätab asjad seisma. Kohtuasju tuleb menetleda üldjuhul kohtusse saabumise järjekorras. Kui kohtusse saabunud asjade hulgas on kiireloomulisi asju, siis tuleb selliseid asju menetleda esmajärjekorras.

20. Kolleegium hindab X-i käitumist ka üleolevaks, sest distsiplinaarkolleegium karistas teda juba 2009. aastal menetlustoimingutega viivitamise eest, sh ka kohtuasjas nr 3-08-1899, kuid kohtunik jättis ikkagi nn vanad kohtuasjad mõistliku aja jooksul menetlemata, seejuures jätkuvalt ka asja nr 3-08-1899.

21. Kohtunik X tunnistab ennast süüdi üksnes selles, et ta jättis menetlemata kohtuasjas nr 3-09-2485 18. veebruaril 2010. a esitatud neli määruskaebust. Kolleegium rõhutab, et nimetatud määruskaebusi tuli menetleda viivitamata, kuid nende menetlemine on viibinud poolteist aastat. Kolleegium peab kohtunik X-i sellist ametikohustuste täitmata jätmist eriti raskeks rikkumiseks.

22. Distsiplinaarkolleegiumi istungil ei tunnistanud kohtunik X ennast süüdi menetlustoimingutega viivitamises (v.a määruskaebuste menetlemata jätmine), ta ei avaldanud ka kahetsust. Kohtunik asus jätkuvalt seisukohale, et tema valitud tööstiil on õige, mõistliku aja jooksul menetlustoimingute tegemata jätmises ja nn vanade asjade mõistliku aja jooksul menetlemata

jätmistes on süüdi teised. Kolleegium peab kohtunik X-i taolist käitumist taunimisväärsaks ja leiab, et selline suhtumine ei sobi kokku kohtunikuametiga.

23. Eeltoodust tulenevalt kolleegium leiab, et kohtunik X on süüdi distsiplinaarsüüteo toimepanemises — ametikohustuste täitmata jätmises ja teda tuleb karistada.

24. Distsiplinaarkaristuse määramisel arvestab kolleegium toimepandud distsiplinaarsüüteo raskust ja iseloomu, samuti seda, et kohtunik X-i karistati 15. novembri 2009. a distsiplinaarkolleegiumi otsusega kohtuasjas nr 3-08-1899, kuid ta ei teinud selles kohtuasjas jätkuvalt alates 11. märtsist 2010. a menetlustoiminguid.

Kolleegium arvestab karistuse määramisel ka seda, et kohtunik on jätnud süüdistuses nimetatud kohtuasjad pärast menetlusse võtmist mõistliku aja jooksul menetlemata või viivitanud menetlustoimingute tegemisega. Tegemist on olnud oluliste viivitustega kohtuasjade lahendamisel. Sellise suure viivituse on kaasa toonud mitte niivõrd kohtunik X-i suur töökoormus, vaid asjaolu, et ta ei lahenda asju kronoloogilises järjekorras, vaid jagab kohtuasjad meelevaldselt kiiremat lahendamist vajavateks ja aeglasemat menetlust taluvateks asjadeks. Valikukriteeriume ei ole X suutnud arusaadavalt selgitada. Samuti nähtus X-i poolt distsiplinaarkolleegiumi istungil antud seletustest, et ta ei kavatse oma tööstiili ka edaspidi muuta. Kolleegiumi arvates on seetõttu jätkuvalt reaalne oht, et kohtunik X-i menetluses olevad kohtuasjad ei saa lahendatud mõistliku aja jooksul, see kahjustab kohtuvõimu mainet ja võib tuua kaasa kahjunõuded riigi vastu.

25. Eeltoodu alusel ning juhindudes kohtute seaduse § 87 lg-test 1 ja 2, § 88 lg 1 p-st 4, § 97 lg-st 1 ja §-st 101, mõistab distsiplinaarkolleegium kohtunik X-i süüdi distsiplinaarsüüteo – ametikohustuste täitmata jätmises ja peab vajalikuks karistada teda ametist tagandamisega.

Ott Järvesaar

Lea Laarmaa

Harri Salmann

Kaire Pikamäe

Maret Altnurme